

Nr 103*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal om fortsatt drift av institutet för optisk forskning m. m.*

(1:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition (bil. 12, punkt 45) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till institutet för optisk forskning för budgetåret 1960/61 beräkna ett förslagsanslag av 118 800 kronor, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 99, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 18 mars 1960, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid berörda statsrådsprotokoll fogat avtal med Stiftelsen Svensk optikforskning, dels ock till Bidrag till institutet för optisk forskning för nämnda budgetår under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 130 400 kronor.

Institutet för optisk forskning har till syfte att i nära samarbete med tekniska högskolan i Stockholm och under samverkan med andra vetenskapliga institutioner bedriva optisk forskning ävensom medverka till utbildningen av tekniker och forskare. Verksamheten finansieras huvudsakligen med bidrag från staten och från Stiftelsen Svensk optikforskning. Såsom gäller vid liknande andra branschforskningsinstitut regleras bidragsgivningen genom ett avtal mellan Kungl. Maj:t och stiftelsen. Avtalet upphör att gälla den 30 juni i år.

De totala utgifterna vid institutet har under avtalsperioden växlat mellan 200 000 och 290 000 kronor för år. Statsbidraget är å riksstaten för budgetåret 1959/60 upptaget med 118 800 kronor. Det disponeras huvudsakligen för löner och pensionsavgifter. Staten tillhandahåller även lokaler åt institutet. Stiftelsens bidrag till driften uppgår för innevarande budgetår till 54 500 kronor.

Stiftelsen har i skrivelse i juni 1959 begärt förhandlingar med staten om nytt avtal för tiden efter den 30 juni 1960. En uppräknig av det löpande statsbidraget förutsattes härvid komma till stånd.

I anledning av skrivelsen har frågan om fortsatt samarbete mellan staten och näringslivet på optikforskningens område utretts av 1958 års forskningsinstitutkommitté. De mellan kommittén och Stiftelsen Svensk optikforskning förda förhandlingarna har resulterat i ett den 15 februari 1960

— under förbehåll för Kungl. Maj:ts senare godkännande — träffat avtal, vilket jämte betänkande i ämnet kommittén överlämnat till chefen för handelsdepartementet.

Kommittén förordar att verksamheten vid institutet under nästa femårsperiod skall bedrivas efter samma riktlinjer som hittills. Dock föreslås att de avtalsbundna årliga bidragen höjes, för statens del med 10 000 kronor till 130 400 kronor och för stiftelsens del med 20 500 kronor till 75 000 kronor. Härigenom beräknas en viss konsolidering av institutets verksamhet kunna äga rum.

De i ärendet hörda instanserna har samtliga tillstyrkt avtalsförslaget.

I likhet med kommittén anser departementschefen att den forskningsverksamhet, som bedrivs vid optiska institutet, bör fortsätta efter i huvudsak samma linjer som för närvarande. Den är värdefull inte bara för svensk optisk industri och den optiska vetenskapen utan också för exempelvis undervisningen och den medicinska vetenskapen. Även försvaret anlitar optiska institutet, såsom vid inköp av dyrbar optisk materiel. Över huvud taget fungerar institutet på ett värdefullt sätt som konsultorgan och idégivare inom sitt område.

Om formerna för och finansieringen av verksamheten fram till den 30 juni 1965 har enighet nåtts mellan kommittén och företrädare för stiftelsen. Det mellan dem träffade preliminära avtalet överensstämmer i stort med vad som gäller för närvarande. Staten har genom det nya avtalet påtagit sig ett något ökat bidrag, men även stiftelsebidraget förutsättes stiga. Departementschefen anser den träffade uppgörelsen tillfredsställande och tillstyrker att avtalet godkännes för statens del.

Såsom kommittén förordat torde det i fråga om den statsbidragsavlönade personalens pensionsförsäkringar icke böra vidtas några principiella förändringar i avvaktan på slutlig utformning av den allmänna tilläggs pensioneringen. Det torde i nämnda hänseende få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera överenskomma med stiftelsen om erforderliga ändringar i avtalet.

Frågan om anskaffande av nya lokaler för institutet torde framdeles, när olika alternativ övervägts, få upptas till särskild behandling.

Övriga delar av kommittéförslaget och avtalet föranleder inte några särskilda uttalanden från departementschefens sida. Därest under avtalstiden behov av smärre jämkningar i avtalet skulle uppkomma, förutsättes att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att för statens del besluta om erforderliga ändringar.

Utskottet. Det föreliggande avtalsförslaget överensstämmer i stort med vad som gäller för närvarande. Genom det nya avtalet, som avses att gälla för en tid av fem år, påtager sig staten visserligen ett något ökat bidrag men även stiftelsebidraget förutsättes stiga. Utskottet anser sig böra tillstyrka, att avtalet godkännes för statens del. Mot det äskade anslaget har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 18 mars 1960 fogat avtal med Stiftelsen Svensk optikforskning;

b) till *Bidrag till institutet för optisk forskning* för budgetåret 1960/61 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 130 400 kronor.

Stockholm den 10 maj 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Gillström, Einar Persson, Ivar Johansson, fröken Andersson, herrar Thun, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Sunne, fröken Ranmark, herrar Mossberger, Nestrup, Herbert Larsson, Lundström och Thorsten Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Thapper, Staxäng, Persson i Växjö, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, Lassinantti, Johansson i Norrköping, Larsson i Hedenäset, fröken Vinge och herr Gustafsson i Kårby.